

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност „Организация и управление (селско стопанство и подотрасли)“

Автор на дисертационния труд: ХАВЕ ТАХИР КЯРИ / HAVË QARRI
задочен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“
при Аграрен университет - гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:
Управление на обществените поръчки като фактор за развитие на аграрния сектор на Косово
Procurement management as an economic development factor in the agrarian sector in Kosovo

Рецензент: доц. д-р Екатерина Димитрова Кюскиева-Арабска
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив
Област на висше образование: 3. Социални стопански и правни науки
Професионално направление: 3.7. Администрация и управление
Доцент: научна специалност „Социално управление“
ОНС „доктор“: 1) Организация и управление в производството (индустрия); 2) Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)

определенна за член на научното жури със заповед № РД-16-463 / 11.06.2020 год. от Ректора на АУ

1. Актуалност на проблема

Представеният за становище дисертационен труд разглежда управлението на обществените поръчки в Косово в контекста на неговата роля за икономическото и социалното развитие на страната, вкл. изграждането на държавните институции и усъвършенстването на цялостната система за управление чрез различни реформи – законодателни, институционални и др., в отговор на изискванията на ЕС и в съответствие с наложените добри практики. Поставен е силно дисертабилен проблем за ефективното и ефикасното управление на обществените разходи съгласно основни принципи, което е от жизнено важно значение за националната икономика.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Основната цел на проведеното изследване е насочена към осигуряването на по-ефективно, прозрачно и справедливо разходване на публични средства чрез усъвършенстване на системата на обществените поръчки, вкл. хармонизирането ѝ с директивите на ЕС.

Дефинирани са три изследователски задачи във връзка с приложението на основните принципи в обществените поръчки в Косово и осигуряването на качество; измерване на влиянието на процедурите по обжалване и на влиянието на корупционните практики върху качеството на обществените поръчки. Формулирани са шест изследователски въпроса и три основни хипотези.

За провеждане на изследването е ползван богат инструментариум от качествени и количествени методи, вкл. статистическа обработка на резултатите от попълнените въпросници.

В хода на проведеното изследване поставените цели и задачи са коректно изпълнени.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационният труд съдържа 82 таблици и 25 фигури, които са много добре оформени, показват в достатъчни детайли резултатите от проведените изследвания и напълно кореспондират с обобщенията и изводите в текста. В приложения са представени ползваните въпросници и получените данни, което е едно безспорно достойнство на дисертационния труд.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Списъкът с ползвана литература включва 66 източника, които са съобразени със спецификата на разглеждания проблем и се отличават със своята релевантност и актуалност.

Дисертационният труд следва класическата структура от три глави в следната логическа последователност: теоретичен анализ на управлението на обществените поръчки в Косово; качествено и количествено изследване сред служители, икономически оператори и граждани; бъдещи насоки за усъвършенстване на управлението на обществените поръчки в Косово като фактор за развитие на аграрния сектор, вкл. актуалните въпроси за приложение на електронните обществени поръчки и електронното управление.

С особена важност, и съответно отделено внимание, са принципите за осигуряване на прозрачност, конкуренция, равенство / недискриминация и професионализъм, като част от процеса на провеждане на обществените поръчки и тяхното управление.

Формулирани са най-важните изводи и препоръки във връзка с подобряване на провежданите процедури и осигуряване на достатъчно добро ниво на качество.

Стилът се отличава със своята стегнатост и яснота, липса на излишни подробности и силна степен на фокусираност върху основните проблеми.

5. Приноси на дисертационния труд

Приемам формулираните в автореферата приноси като достоверни и лично дело на автора, като си позволявам да ги преформулирам и допълня по следния начин:

Научни приноси

1. Концептуално обогатяване на теорията и методологията на обществените поръчки в Косово в контекста на тяхното значение като фактор за икономическо развитие с фокус върху аграрния сектор.

2. Внасяне на добавена стойност и нов смисъл в дефинирането на управлението на обществените поръчки, разглеждайки го едновременно като система, и като процес, и акцентирайки на осигуряването на неговото качество.

Научно-приложни приноси

3. Разработване на модел за измерване на влиянието на основните принципи и управлението на обществените поръчки върху икономическото развитие на аграрния сектор.

4. Формулиране на препоръки за усъвършенстване на управлението на обществените поръчки в Косово и осигуряване на желаното качество, вкл. чрез електронни системи за обществени поръчки и управление.

6. Критични бележки и въпроси

Дисертационният труд представлява едно цялостно, добре обосновано и завършено научно изследване, което се отличава със своята актуалност и оригиналност. Получените резултати и формулираните на тяхна база препоръки успешно биха могли да се приложат в реалната практика. Въпреки това, на автора би могло да се препоръча да поработи върху по-доброто представяне на проведеното изследване в международни научни издания и научни форуми.

В тази връзка бих искала да поставя следния въпрос: *Как авторът вижда приложението на резултатите от проведените изследвания в Косово, особено на общинско ниво, и от какво значение е това за неговото собствено кариерно развитие?*

7. Публикувани статии и цитирания

Представени са четири публикации в международно научно списание, които като количество са достатъчни за покриване на наукометричните показатели за придобиване на ОНС „доктор“.

Както вече споменах обаче, едно по-широко представяне на резултатите от проведеното изследване е препоръчително – както в Косово, така и в международен план, вкл. в научни издания, реферираны и индексирани в световноизвестните бази данни.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оцена **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Хаве Тахир Кяри образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление (селско стопанство и подотрасли)“.

Дата: 07.07.2020
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
*Х.А.
(Изп.р. Е. Арабашев)*